

Poznań, dnia 26 listopada 2020 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

KN-I.4131.1.754.2020.3

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.)

orzekam

nieważność uchwały nr XXVII/244/2020 Rady Gminy Wągrowiec z dnia 22 października 2020 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Wągrowiec - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 22 października 2020 r. Rada Gminy Wągrowiec podjęła uchwałę nr XXVII/244/2020 w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Wągrowiec.

Uchwałę podjęto na podstawie "art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713) oraz art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1439)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 28 października 2020 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały organ nadzoru stwierdził co następuje:

Podstawą prawną podjęcia przedmiotowej uchwały jest przepis art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1439 ze zm.), zwanej dalej „ustawą”, który upoważnia radę gminy, po zasięgnięciu opinii państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, do uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy. Jak wprost wynika z brzmienia art. 4 ust. 1 ustawy, regulamin jest aktem prawa miejscowego. Zakres przedmiotowy regulaminu określa art. 4 ust. 2 ustawy, zgodnie z którym: „regulamin określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy dotyczące: 1) wymagań w zakresie:

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: nk@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

a) selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych obejmującego co najmniej: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe oraz bioodpady,

b) selektywnego zbierania odpadów komunalnych prowadzonego przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób umożliwiający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy, które zapewniają przyjmowanie co najmniej odpadów komunalnych: wymienionych w lit. a, odpadów niebezpiecznych, przeterminowanych leków i chemikaliów, odpadów niekwalifikujących się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, zużytych opon, odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz odpadów tekstyliów i odzieży,

c) uprzątkania błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służących do użytku publicznego,

d) mycia i naprawy pojazdów samochodowych poza myjniami i warsztatami naprawczymi;

2) rodzaju i minimalnej pojemności pojemników lub worków, przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości, w tym na terenach przeznaczonych do użytku publicznego oraz na drogach publicznych, warunków rozmieszczania tych pojemników i worków oraz utrzymania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym, przy uwzględnieniu:

a) średniej ilości odpadów komunalnych wytwarzanych w gospodarstwach domowych bądź w innych źródłach,

b) liczby osób korzystających z tych pojemników lub worków;

2a) utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym miejsc gromadzenia odpadów;

3) częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego;

4) (uchylony);

5) innych wymagań wynikających z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami;

6) obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe, mających na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku;

7) wymagań utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej, w tym także zakazu ich utrzymywania na określonych obszarach lub w poszczególnych nieruchomościach;

8) wyznaczania obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzania”.

Ponadto stosownie do zapisów art. 4 ust. 2a ustawy, „rada gminy może w regulaminie:

1) wprowadzić obowiązek selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych innych niż wymienione w ust. 2 pkt 1 lit. a i b oraz określić wymagania w zakresie selektywnego zbierania tych odpadów;

- 2) postanowić o zbieraniu odpadów stanowiących części roślin pochodzących z pielęgnacji terenów zielonych, ogrodów, parków i cmentarzy odrębnie od innych bioodpadów stanowiących odpady komunalne;
- 3) określić dodatkowe warunki dotyczące ułatwienia prowadzenia selektywnego zbierania odpadów przez osoby niepełnosprawne, w szczególności niedowidzące;
- 4) określić wymagania dotyczące kompostowania bioodpadów stanowiących odpady komunalne w kompostownikach przydomowych na terenie nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi oraz zwolnić właścicieli takich nieruchomości, w całości lub w części, z obowiązku posiadania pojemnika lub worka na te odpady;
- 5) określić warunki uznania, że odpady, o których mowa w pkt 1 oraz w ust. 2 pkt 1 lit. a i b, są zbierane w sposób selektywny”.

Brzmienie powyższych przepisów jednoznacznie wskazuje, że katalog spraw, w zakresie których ustawodawca upoważnił radę gminy do określenia szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku, jest zamknięty. Ustawodawca, wyliczając komponenty uchwały ustanowił, że wyliczenie zamieszczone w art. 4 ustawy ma charakter wyczerpujący, zatem nie wolno zamieszczać postanowień, które wykraczałyby poza treść tego przepisu, oraz że w uchwale tej muszą znaleźć się postanowienia odnoszące się do wszystkich punktów art. 4 ust. 2 ustawy. Brak w regulaminie któregoś z wyszczególnionych ustawowo obowiązkowych elementów, podobnie jak i zamieszczenie postanowień wykraczających poza treść przepisu upoważniającego, stanowi istotne naruszenie prawa, przy czym niewyczerpanie zakresu przedmiotowego określonego w art. 4 ust. 2 ustawy skutkuje koniecznością stwierdzenia nieważności całej uchwały.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 1 lit. d ustawy o utrzymaniu czystości (...), regulamin określa wymagania w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości obejmujące mycie i naprawy pojazdów samochodowych poza myjniami i warsztatami naprawczymi. Regulamin jest aktem prawa miejscowego, w którym powinny być określone wskazane wymagania. Natomiast Rada Gminy Wągrowiec w § 6 ust. 1 i 2 Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Wągrowiec, stanowiącego załącznik do uchwały nr XXVII/244/2020 Rady Gminy Wągrowiec (zwany dalej "Regulaminem"), wprowadziła postanowienia wykraczające poza przyznaną jej delegację ustawową. Należy podkreślić, że obowiązki w zakresie utrzymywania czystości i porządku ciążące na właścicielach nieruchomości nie mogą być formułowane w sposób dowolny. Przekroczeniem delegacji ustawowej jest zapis, zgodnie z którym dopuszcza się mycie wyłącznie nadwozia pojazdu samochodowego a zabrania się mycia silników, podwozi i innych podzespołów samochodowych. Rada Gminy Wągrowiec w ww. paragrafie Regulaminu określiła rodzaj napraw samochodowych jakie można wykonywać poza warsztatami naprawczymi, do czego jednak nie była uprawniona.

W § 3 ust. 1 pkt 16 Regulaminu rada wskazała, iż właściciele nieruchomości zobowiązani są do prowadzenia selektywnego zbierania i oddawania następujących odpadów komunalnych: (...) innych odpadów komunalnych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 4a ustawy. W tym miejscu organ nadzoru wskazuje, iż zgodnie z treścią art. 4a ust. 1 ustawy minister właściwy do

spraw klimatu może określić, w drodze rozporządzenia, sposób selektywnego zbierania odpadów komunalnych spośród wskazanych w art. 3 ust. 2 pkt 5 i 6, kierując się potrzebą ujednolicenia wymagań w zakresie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych oraz osiągnięcia wymaganych poziomów, o których mowa w art. 3b i art. 3c. Tym samym na mocy ww. przepisu minister właściwy do spraw klimatu otrzymał kompetencję do określenia sposobu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, niemniej jedynie w zakresie odpadów wymienionych w art. 3 ust. 2 pkt 5 i 6 ustawy. Kompetencja ww. ministra nie obejmuje zatem możliwości wydawania przepisów wykonawczych w zakresie rozszerzania katalogu odpadów komunalnych, jak to błędnie wskazała Rada Gminy Wągrowiec.

W § 4 Regulaminu, określając sposób pozbywania się odpadów komunalnych zbieranych w sposób selektywny, pominięto frakcję odpadów niekwalifikujących się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek. W § 13 Regulaminu, w którym rada określiła częstotliwość pozbywania się odpadów komunalnych, pominięto frakcję odpadów niebezpiecznych oraz odpadów niekwalifikujących się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek. W badanej uchwale rada wymieniła jedynie część odpadów, które winny być zbierane selektywnie, a które to odpady są odbierane m.in. przez PSZOK.

Należy również wskazać na nieprawidłowe posługiwanie się nazwami niektórych frakcji odpadów. W § 4 ust. 4 Regulaminu posłużono się zapisem "odpady wielkogabarytowe", gdy tymczasem ustawodawca tę frakcję odpadów nazywa "meble i inne odpady wielkogabarytowe". W § 4 ust. 8 oraz § 13 ust. 2 pkt 4 Regulaminu użyto nazwy "odpady tekstylne" winno zaś być "odpady tekstyliów i odzieży". W § 10 ust. 5 Regulaminu zastosowano nazwę "tworzywa sztuczne" winno zaś być "metale i tworzywa sztuczne", co prawda są to oddzielne frakcje odpadów niemniej zbierane są one razem do jednego pojemnika o takiej nazwie, zgodnie z treścią § 4 ust. 4 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów (Dz.U. z 2019 r. poz. 2028).

W przedmiotowej uchwale nie określono innych wymagań wynikających z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami. Obowiązek zamieszczenia tego typu postanowień wynika z treści art. 4 ust. 2 pkt 5 ustawy. Tymczasem w § 17 Regulaminu rada wskazała jedynie, iż właściciele nieruchomości w ramach prawidłowego postępowania z odpadami dążą do zmniejszania ilości wytworzonych odpadów komunalnych oraz do prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów dla osiągnięcia założonych celów określonych w wojewódzkim planie gospodarki odpadami. Nie określono tym samym jakie konkretne wymagania wynikają z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami. Rada odsyła do "założonych celów określonych" w tym planie nie precyzując jednocześnie jakie są to cele. Powyższy zapis, w ocenie organu nadzoru, nie stanowi tym samym prawidłowego wypełnienia delegacji ustawowej.

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: nk@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

Na marginesie należy również wskazać, iż w § 1 pkt 3 i 4 Regulaminu dwukrotnie wymieniono to samo zadanie polegające na "utrzymaniu w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym miejsc gromadzenia odpadów".

Biorąc pod uwagę powyższe należy stwierdzić, że wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego jest w pełni uzasadnione.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski

(-) Łukasz Mikołajczyk

(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Gminy Wągrowiec

Wójt Gminy Wągrowiec